

THEMA	KERN	SUBKERN	INHOUDEN	DIT DOEN WIJ AL	DIT WILLEN WIJ DOEN	
SEO						
	Besef van jezelf	Gevoelens	De leerling uit verbaal en non-verbaal gevoelens.			
			De leerling herkent veel verschillende gevoelens en begrijpt hoe deze zijn ontstaan.			
			De leerling gebruikt eigen gevoelens als aanwijzing voor hoe te reageren.			
			De leerling begrijpt dat er een verband bestaat tussen aan de ene kant de manier waarop en de mate waarin hij een gevoel ervaart en de andere kant de manier waarop hij hierop reageert.			
			De leerling begrijpt hoe gevoelens en reacties kunnen verschillen per situatie.			
		Kwaliteiten	De leerling is zich bewust van de eigen persoonlijke kwaliteiten en zet deze in op school en gericht op de toekomst.			
			De leerling is zich bewust van wat hij niet goed kan.			
			De leerling gaat om met de voor- en nadelen van de eigen kwaliteiten.			
			De leerling begrijpt hoe de eigen kwaliteiten zich tot nu toe hebben ontwikkeld.			
			De leerling geeft aan wat hij nodig heeft voor het verbeteren van zijn kwaliteiten.			
			De leerling begrijpt dat anderen kunnen helpen bij het bereiken van doelen.			
		Beeld van mezelf	De leerling kent de eigen eigenschappen op fysiek, mentaal en sociaal gebied.			
			De leerling is zich bewust van overeenkomsten en verschillen met anderen.			
			De leerling is tevreden met wie hij is.			
			De leerling kan trots zijn op een deel van diens eigenschappen of prestaties.			
			De leerling gaat respectvol om met mensen die anders zijn.			
			De leerling is zich bewust van verschillen tussen geluid en beelden in de media en de alledaagse werkelijkheid.			
			De leerling ervaart dat de mening van anderen en media invloed kunnen hebben op het eigen zelfbeeld.			
			De leerling is zich er van bewust dat ideeën over lichaamsbeelden door de tijd veranderen en per cultuurverschillen			
		Zelfmanagement	Gevoelens hanteren	De leerling legt eigen, soms complexe, gevoelens uit aan anderen.		
				De leerling reguleert complexe gevoelens en zet ze om naar een constructieve reactie gericht op korte- en lange termijn-doelen.		
				De leerling reageert passend op verbale en non-verbale gevoelens van anderen, ook als deze complex zijn.		
				De leerling snapt de relatie tussen een gebeurtenis, het gevoel en het gedrag van zichzelf en een ander.		
	De leerling hanteert zowel gedragsmatige als cognitieve strategieën om om te gaan met stress.					
	Impulscontrole		De leerling gaat met een (onverwachte) complexe situatie om door eerst na te denken en dan te doen.			
			De leerling overziet in welke situaties dit nog niet lukt.			
			De leerling beheerst zichzelf in een lastige situatie.			
	Doelgericht gedrag		De leerling concentreert zich op het uitvoeren van een spel of taak.			
			De leerling past strategieën toe om afleiding te beperken.			
			De leerling vraagt hulp aan anderen en helpt anderen om geconcentreerd een spel en/of taak uit te voeren.			
			De leerling past het eigen gedrag in sociale situaties aan, gericht op diens doel of het doel van de groep.			
			De leerling maakt een eenvoudig plan voor de uitvoering van een taak en voert dit plan uit, stelt bij waar nodig, maakt het plan af en evalueert het.			

THEMA	KERN	SUBKERN	INHOUDEN	DIT DOEN WIJ AL	DIT WILLEN WIJ DOEN
SEO					
		Doelgericht gedrag	De leerling houdt bij het plannen rekening met korte- en lange termijn-doelen van zichzelf of van de groep.		
	Besef van de ander	Inlevingsvermogen	De leerling heeft inzicht in hoe situaties bij verschillende mensen verschillende gevoelens kunnen oproepen		
			De leerling heeft inzicht in hoe het eigen gedrag de ander beïnvloed.		
			De leerling staat open voor en houdt rekening met de mening en de gevoelens van anderen en kan deze verwoorden.		
		Individu en groep	De leerling herkent verschillen en overeenkomsten tussen mensen. De leerling accepteert de verschillen in, plaats van ze af te keuren (tolerantie).		
			De leerling herkent dat mensen deel uitmaken van verschillende (culturele) groepen.		
			De leerling begrijpt dat mensen in een groep van elkaar afhankelijk zijn.		
			De leerling is zich bewust van mogelijke vooroordelen bij zichzelf en maakt waar mogelijk geen verschil tussen mensen op basis van geslacht, huidskleur etc.		
			De leerling is zich bewust van de invloed van normen en waarden in sociale situaties.		
			De leerling heeft inzicht in de sociale verhoudingen binnen de groep en herkent de eigen positie.		
			De leerling begrijpt dat onderdeel zijn van en de sociale positie in een groep invloed heeft op gedrag en gevoel en houdt hier rekening mee in de eigen communicatie.		
		Gedrag inschatten van de ander	De leerling herkent de intentie van de ander.		
			De leerling begrijpt waarom de ander bepaald gedrag laat zien en neemt beperkingen en het karakter van de ander hierin mee.		
			De leerling herinterpreteert de intentie van de ander en past hier het eigen gedrag op aan.		
			De leerling laat zien wat hij aan een onveilige situatie kan doen.		
			De leerling schat in wat de reactie van een ander zal zijn op het eigen gedrag en past hier het eigen gedrag op aan.		
	Relatievaardigheden	Omgaan met elkaar	De leerling geeft en ontvangt complimenten.		
			De leerling drukt zich voor anderen begrijpelijk uit.		
			De leerling begrijpt en gaat respectvol om met de verschillen tussen kinderen.		
			De leerling let op anderen en reageert positief op de ander.		
			De leerling gaat relaties aan en onderhoudt deze.		
			De leerling varieert in hoe hij omgaat met de leerkracht/vrienden/ouders etc.		
			De leerling gaat in op een vraag om hulp van anderen.		
			De leerling houdt rekening met anderen.		
			De leerling neemt verantwoordelijkheid in het groepsproces.		
			De leerling houdt zich aan de verschillende regels op school, thuis en op straat.		
			De leerling heeft inzicht in hoe verschillen tussen mensen kunnen leiden tot pestgedrag.		
			De leerling draagt bij aan het voorkomen van pestgedrag.		
		De leerling zet zich in voor mensen in de omgeving.			
	Samenwerken	De leerling houdt rekening met de wensen van anderen tijdens het samenwerken.			
		De leerling luistert naar anderen.			

THEMA	KERN	SUBKERN	INHOUDEN	DIT DOEN WIJ AL	DIT WILLEN WIJ DOEN
SEO					
		Samenwerken	De leerling reageert adequaat op wat een ander zegt.		
			De leerling komt voor zichzelf op tijdens het samenwerken.		
			De leerling heeft inzicht in de voordelen en nadelen van samenwerken.		
			De leerling onderhandelt en sluit compromissen.		
			De leerling geeft feedback aan anderen.		
			De leerling maakt een taakverdeling om met anderen een opdracht uit te voeren.		
		Omgaan met sociale druk	De leerling gaat om met de (ongeschreven) regels die in een groep gelden.		
			De leerling begrijpt wat groepsdruk is.		
			De leerling herkent de eigen sociale rol en die van anderen in de groep.		
			De leerling kiest bewust voor zichzelf op te komen en grenzen aan te geven in een groep.		
			De leerling heeft inzicht in wat mensen bewust en onbewust doen om bij een groep te horen.		
			De leerling negeert de groepsdruk bewust, of buigt deze om, om anderen te helpen.		
			De leerling herkent de invloed van sociale media in groepsdruk.		
	Relaties	Conflicten hanteren	De leerling herkent de eigen rol in een conflict en in de oplossing.		
			De leerling zegt sorry voor het eigen aandeel in een conflict en zoekt naar een constructieve oplossing.		
			De leerling past het eigen gedrag aan om conflicten te voorkomen.		
			De leerling verplaatst zich in het perspectief van een ander om oplossingen te bedenken voor een conflict.		
			De leerling geeft de eigen wensen aan in een conflict.		
			De leerling past helpende strategieën bewust toe om rustig te blijven en te zoeken naar een oplossing.		
			De leerling vraagt hulp bij een conflict en weet wanneer en hoe hij dit kan doen.		
			De leerling heeft inzicht in de invloed van sociale media op het ontstaan en verloop van conflicten (stereotypering, racisme).		
	Verantwoorde keuzes maken	Weloverwogen kiezen	De leerling kiest tussen verschillende mogelijkheden waarbij hij in gedachte of hardop: <ul style="list-style-type: none"> • benoemt welke keuze er zijn; • benoemt welke gevolgen elke keuze heeft. • afweegt wat de voor- en nadelen per gevolg zijn. 		
			De leerling evalueert de uitkomsten van de eigen keuzes en past een volgende keuze waar nodig aan.		
			De leerling is zich bewust van de complexere gevolgen van de eigen keuzes op korte en/of lange termijn, zoals schoolloopbaan.		
			De leerling is zich bewust van de gevolgen van een keuze voor zichzelf en voor anderen, zoals versterken van relaties of instrumenteel gewin.		
			De leerling houdt rekening met anderen bij het maken van keuzes.		
			De leerling heeft inzicht in hoe emoties van zichzelf of anderen invloed hebben op keuzes.		
		Verantwoordelijkheid nemen	De leerling is zich bewust van zijn gedrag in moeilijke situaties.		
			De leerling is zich er bewust van dat het eigen gedrag de oorzaak kan zijn van een moeilijke situatie en zoekt niet alleen oorzaken bij anderen.		
			De leerling is zich bewust van welke oplossingen er binnen en buiten zichzelf zijn voor een moeilijke situatie.		

THEMA	KERN	SUBKERN	INHOUDEN	DIT DOEN WIJ AL	DIT WILLEN WIJ DOEN
SEO					
			De leerling gaat moeilijke situaties aan en loopt er niet voor weg.		
			De leerling lost een deel van de moeilijke situaties die hij tegenkomt op.		
			De leerling neemt in moeilijke situaties verantwoordelijkheid voor het eigen gedrag of dat van een groep.		
			De leerling neemt in moeilijke situaties verantwoordelijkheid door te kiezen voor de groep.		
			De leerling voorkomt dat hij moeilijke situaties aanpakt met destructief gedrag (slaan, schoppen, overmatig snoepen of gamen).		

THEMA	KERN	SUBKERN	UITLEGGEN HOE JE EEN MOEILIJKE SITUATIE KUNT OPLOSSEN	DIT DOEN WIJ AL	DIT WILLEN WIJ DOEN	
VOEDING						
	Voeding en gezondheid	Voeding en groei	De vakken van de Schijf van Vijf beschrijven			
			Gezonde alternatieven beschrijven voor minder gezonde maaltijden of snacks			
			Verschil uitleggen tussen voedingsmiddelen en voedingsstoffen			
			Reflecteren op mijn eigen voedingspatroon ten aanzien van de aanbevolen hoeveelheid per dag en de richtlijnen van de Schijf van Vijf			
			Uitleggen dat eten volgens de Schijf van Vijf gezonder is voor zowel mens als het milieu			
		Functies van voeding	Uitleggen wat de verschillende functies van voedingsstoffen zijn			
			De hoofdtaken per voedingsstof beschrijven en deze verbinden aan voedingsmiddelen			
			Het biologisch concept spijsvertering en stofwisseling aan de hand van eigen dagelijks eten uitleggen			
		Voeding en lichaamsgewicht	Benoemen wat de eigen inname is van frisdrank, energydrinkjes en limonade, zoete en vette extra's			
			Uitleggen hoeveel de eigen inname is van zoete en vette extra's			
			Beschrijven wat de eigen eet- en beweegpatroon is			
			Uitleggen dat energieopname en –verbruik in evenwicht horen te zijn			
		Voedselkwaliteit	Eten en duurzaamheid	Op basis van eigen onderzoek beschrijven wat de stappen zijn in een voedselproductieketen		
				Onderscheiden wat reguleren en duurzame productiemethodes zijn		
	Uitleggen dat eten volgens de Schijf van Vijf gezonder is voor zowel mens als het milieu. Uitleggen dat voedselverspilling impact heeft op het milieu					
	Voedselveiligheid		Beschrijven welke hygiënemaatregelen je kan nemen in de keuken			
			Beschrijven op welke manieren voedsel bewaard kan worden zodat het langer houdbaar blijft			
	Voedselproductie en bewerking		Uitleggen wat bewerkte en niet bewerkte producten zijn			
			Beschrijven wat toevoegingen en bestrijdingsmiddelen zijn en uitleggen waarom ze worden gebruikt bij voedselproductie			
	Etiketten		Beschrijven welke twee houdbaarheidsdata (TGT, THT) je op etiketten kunt tegenkomen, uitleggen op welk type product deze staan vermeld en wat je kan doen om te bepalen of je het nog veilig kunt eten.			
			Beschrijven wat bewaarvoorschriften zijn			
			Beschrijven wat de herkomst is van een levensmiddel aan de hand van de verpakking			
	Eten kopen bereiden		Eetgewoonten	Eigen eetgewoonten en die van anderen uit de eigen omgeving beschrijven		

THEMA	KERN	SUBKERN	UITLEGGEN HOE JE EEN MOEILIJKE SITUATIE KUNT OPLOSSEN	DIT DOEN WIJ AL	DIT WILLEN WIJ DOEN
VOEDING					
	beleven	Voedsel kopen	Een boodschappenlijst maken en inkopen doen		
			Uitleggen wat het nut is van een boodschappenlijst		
			Uitleggen dat de omgeving van invloed is op voedselkeuzes (thuis, sportkantine, zwembad, supermarkt, onderweg)		
		Vergelijkend warenonderzoek	Verse producten met kant- en klare vergelijken op smaak en prijs		
			Een afweging maken over de invloed van reclame (op televisie, in folders of in de winkel) in relatie tot het eigen eetgedrag		
		Eten bereiden	Een eenvoudig recept uitleggen en uitvoeren		
			Eenvoudige bereidingstechnieken uitvoeren zoals wassen, schillen, snijden, smeren, afwegen, bakken en koken		
			Uitleggen wat je met restjes kunt doen		
		Sociale aspecten van eten	Plezier beleven aan samen aan tafel eten met anderen		
			Voedingstrends analyseren.		
			Omgaan met sociale druk in situaties waar samen gegeten wordt		
			Uitleggen hoe ik rekening kan houden met anderen die een speciaal dieet (moeten) volgen		
		Culturele aspecten van eten	De voedingsgewoonten beschrijven in relatie tot feestelijkheden bij verschillende (sub)culturen		

THEMA	KERN	SUBKERN	INHOUDEN	DIT DOEN WIJ AL	DIT WILLEN WIJ DOEN
FYSIEK ACTIEF					
	Op de leer-/werkplek		Zitten, staan en lopen (wandelen) in een gezonde lichaamshouding		
			Uitleggen wat de voor- en nadelen van een ongezonde en gezonde lichaamshouding zijn		
			Uitleggen wat de nadelen van te veel zitten zijn, bijvoorbeeld vermindert de aandacht en concentratie		
			Actief deelnemen aan tussentijdse beweegmomenten in het klaslokaal		
			Zelf kiezen voor beweegmomenten, zonder daarbij storend te zijn voor anderen		
	Tijdens de pauze		Actief spelen op het speelplein en daarbij rekening houden met andere kinderen		
			Het doen van speelactiviteiten op het schoolplein waarderen		
			Bewegingsmogelijkheden tijdens pauzes		
			Uitleggen wat de voor- en nadelen van (in)actief pauzeren zijn		
	Bij bewegingsonderwijs		Verschillende inspanningsniveaus uitvoeren en ervaren hoe dat zowel tijdens als na afloop voelt: moe, lekker, fris en voldaan		
			Intensievere inspanningen herkennen en waarderen		
	Bij transport		Zelfstandig en samen met andere kinderen, fietsen en lopen naar school		
			Uitleggen wat de voor- en nadelen van fietsen en lopen naar school zijn		
	In vrije tijd		Deelnemen aan schoolsportactiviteiten, zoals sportclinics en schoolsporttoernooien		
			Deelnemen aan clubsport en zelf bewegen en sporten in vrije tijd		
			Uitleggen waarom ik deelneem aan bewegen en sport		
			Schoolsport, clubsport en zelf bewegen en sporten in vrije tijd waarderen		

THEMA	KERN	SUBKERN	INHOUDEN	DIT DOEN WIJ AL	DIT WILLEN WIJ DOEN
PERSOONLIJKE VEROZRGING					
	Lichaamshygiëne	Je lichaam leren kennen	Beschrijven welke veranderingen in het lichaam de puberteit met zich meebrengt Uitleggen wat een gezond lichaam is Onderzoeken of ik zelf een gezond lichaam heb Het verschil beschrijven tussen hoe je je voelt als je gezond of als je ziek bent		
		Je lichaam verzorgen	Uitleggen hoe ik mijn lichaam zelfstandig kan verzorgen waarbij ik aandacht besteed aan mijn geslachtsorganen en het verzorgen van mijn lichaam na sportactiviteiten Uitleggen hoe ik hoofdluis kan krijgen en wat ik kan doen om het te voorkomen Onderzoeken of ik hoofdluis heb en beschrijven wat ik moet doen om van hoofdluis af te komen		
		Je handen verzorgen	Uitleggen hoe en waarom ik mijn handen was voor het eten, na toiletgebruik, na buitenspelen of als ze zichtbaar vies zijn Uitleggen hoe ik mijn nagels schoon houd en verzorg		
	Je huid	Je huid verzorgen en beschermen	Beschrijven hoe ik mijn huid kan verzorgen Uitleggen hoe ik bij de verzorging van mijn huid rekening houd met veranderingen in de puberteit Uitleggen hoe ik mijn huid kan beschermen tegen verschillende weersomstandigheden en infecties (wondje, koortslip etc.) kan voorkomen		
		Je huid verfraaien	Beschrijven welke huidverfraaiing mogelijk is en welke (blijvende) effecten dat kan hebben		
	Je zintuigen	Je oren beschermen	Uitleggen wat de risico's zijn van hard geluid en het gebruik van koptelefoons/oortjes Uitleggen welke maatregelen ik kan nemen bij hard geluid		
		Je ogen beschermen	Beschrijven hoe ik mijn ogen kan beschermen tegen UV-straling (zonnebril, skibril) en vuurwerk (vuurwerkbril) Uitleggen waarom ik mijn ogen moet beschermen tegen UV-straling en vuurwerk Beschrijven hoe ik mijn ogen kan beschermen bij lezen en bij gebruik van (mobiele) devices (pauze na half uur, minimale afstand 30 cm) Uitleggen waarom ik mijn ogen moet beschermen bij gebruik van (mobiele) devices		
		Je oren en ogen als zintuig	Beschrijven wat de symptomen zijn van gehoorproblemen en problemen met het zien Beschrijven welke (medische) oplossingen er zijn voor gehoorproblemen en slechtziendheid Beschrijven wat de gevolgen van gehoorschade en slechtziendheid zijn op diverse aspecten van iemands leven (sociaal, arbeid)		
	Je mond en gebit	Je mond en gebit verzorgen en beschermen	Uitleggen dat het aantal eetmomenten en het soort eten invloed heeft op de gezondheid van mijn gebit Beschrijven hoe ik mijn gebit kan beschermen bij sport Uitleggen waarom een beugel soms nodig is Uitleggen waarom het belangrijk is om twee keer per jaar voor controle naar de tandarts te gaan		

THEMA	KERN	SUBKERN	INHOUDEN	DIT DOEN WIJ AL	DIT WILLEN WIJ DOEN
RELATIES EN SEKSUALITEIT					
	Lichamelijke ontwikkeling en zelfbeeld	Lichamelijke ontwikkeling	De belangrijkste lichamelijke en emotionele veranderingen beschrijven die plaatsvinden tijdens de puberteit		
			Uitleggen dat er grote diversiteit kan zijn in het groeiproces en bij de vorming van geslachtskenmerken		
			Beschrijven hoe ik geslachtsdelen hygiënisch kan verzorgen o.a. bij menstruatie en zaadlozing		
			Beschrijven in welke culturen jongens- en meisjesbesnijdenis voorkomt en welke functies en gevolgen dat heeft		
			Beschrijven dat meisjesbesnijdenis in Nederland niet is toegestaan		
		Zelfbeeld	Positieve lichamelijke kenmerken van mijzelf beschrijven		
			Beschrijven dat lichamen uniek en speciaal zijn		
			Beschrijven dat ik respect heb voor mensen met lichamelijke beperking		
			Beschrijven dat ideeën over lichaamsbeelden door de tijd heen veranderen en per cultuur kunnen verschillen		
	Intieme relaties	Soorten relaties	Verschillen beschrijven tussen vriendschappelijke relaties en partnerrelaties		
			Beschrijven wat recht op vrije partnerkeuze betekent		
			Kenmerken beschrijven van gelijkwaardige en respectvolle partnerrelaties, en van gelijkwaardige man- en vrouwverhoudingen binnen relaties		
		Relatievorming	Verschillende gevoelens laten zien bij vriendschap en liefde		
			Beschrijven dat er in verschillende soorten relaties andere vormen van intimiteit kunnen bestaan		
			Verschillende manieren beschrijven om veilig contact te leggen (online of offline)		
	Voortplanting, gezinsvorming en anticonceptie	Voortplanting en gezinsvorming	Uitleggen hoe de menstruatiecyclus verloopt		
			Het verband beschrijven tussen menstruatie/zaadlozing en vruchtbaarheid		
			Uitleggen dat als je vruchtbaar bent, je door te vrijen zwanger kunt raken		
			Beschrijven dat er culturele en religieuze verschillen zijn in gedachten over kinderen krijgen, gezinsgrootte, moederschap/vaderschap, geboorteregeling en anticonceptie		
			Beschrijven dat je het krijgen van kinderen kunt plannen en uitstellen		
			Beschrijven dat seksueel contact niet alleen bedoeld is voor voortplanting, maar ook voor plezier/genot		
		Anticonceptie, zwangerschapspreventie	Beschrijven wat je kunt doen als je (nog) geen kind wilt en zwangerschap wilt voorkomen		
			Globaal beschrijven welke anticonceptiemethoden er zijn en waar ze verkrijgbaar zijn		
	Seksualiteit	Seksualiteit	Verschillende uitingsvormen/manieren van seksualiteit beschrijven		
			Beschrijven wat zelfbevrediging is en welke mythen er bestaan		
			Beschrijven dat seksuele contacten per persoon kunnen verschillen		
			Nadenken over je eigen wensen en dat je je eigen tempo in seksuele carrière mag bepalen		
			Erkennen dat iedereen seksuele gevoelens heeft		
			Benoemen dat er verschil is tussen seks in de realiteit en seks in de media		

THEMA	KERN	SUBKERN	INHOUDEN	DIT DOEN WIJ AL	DIT WILLEN WIJ DOEN
RELATIES EN SEKSUALITEIT					
		Seksualiteit	Beschrijven dat er verschillen zijn in seksuele oriëntatie (lesbisch, homo, bi)		
			Beschrijven dat er culturele en religieuze verschillen zijn in het aangaan van seksuele contacten		
		Seksuele gezondheid en welzijn	Het verschil benoemen tussen veilige en onveilige seks		
			Gevolgen van onveilige seks (soa en ongewenste zwangerschap) benoemen		
			Het verschil tussen gewenste en ongewenste, vrijwillige en onvrijwillige contacten, handelingen en opmerkingen benoemen		
			Verschillende vormen van seksuele grensoverschrijding en de gevolgen hiervan op korte of lange termijn beschrijven		
			Manieren benoemen om onveilige of ongewenste seks te voorkomen		
			Hulp vinden bij ongewenste of onveilige seksuele contacten, aanrakingen, handelingen		

THEMA	KERN	SUBKERN	INHOUDEN	DIT DOEN WIJ AL	DIT WILLEN WIJ DOEN	
VEILIGHEID						
	Fysieke veiligheid	Risico's inschatten	Beschrijven welke situaties risicovol zijn			
				Uitleggen hoe ik om ga met risicovol gedrag en risicovolle situaties, zoals spelen en zwemmen		
				Uitleggen hoe ik omga met groepsdruk		
			Preventie	Beschrijven wat symbolen op etiketten van schoonmaakmiddelen, verf, chemische stoffen en dergelijke betekenen		
				Gedragalternatieven in potentieel gevaarlijke situaties beschrijven en bespreken met anderen		
			EHBO/Behandeling	Verwondingen beschrijven		
				Hulp verlenen bij eenvoudige ongevallen		
				Anderen vertellen wat ze moeten doen (bijvoorbeeld koelen bij een kneuzing)		
				Beschrijven waar hulpmiddelen te vinden zijn		
		Veiligheid in het verkeer	Je veilig gedragen als passagier	Uitleggen dat mijn gedrag, karakter en stemming, al dan niet onder invloed van de groep, van invloed zijn op de veiligheid van de bestuurder van het vervoermiddel, de overige passagiers en op mijn eigen veiligheid als passagier		
				Uitleggen dat ik medeverantwoordelijk ben voor de veiligheid van de bestuurder en van de overige passagiers		
				Gedragafspraken die gelden in het openbaar vervoer en in de auto beschrijven		
				Routes plannen met het openbaar vervoer		
				Het openbaar vervoer gebruiken in een onbekende omgeving		
				Voorafgaand aan en tijdens verkeersdeelname veilige en verantwoorde vervoerskeuzes maken		
			Je veilig gedragen als voetganger	Uitleggen dat mijn verkeersgedrag beïnvloed wordt door hoe ik ben en hoe ik me voel en dat dit effect heeft op mijn eigen veiligheid en die van anderen		

THEMA	KERN	SUBKERN	INHOUDEN	DIT DOEN WIJ AL	DIT WILLEN WIJ DOEN
VEILIGHEID		Je veilig gedragen als voetganger	Beschrijven waar het wel en waar het niet veilig is om te spelen (bij het spoor, vlakbij een drukke weg) en uitleggen waarom dat zo is		
			Oversteken in complexe verkeerssituaties		
			Het verschil uitleggen tussen voorrang en voorgaan en toepassen		
			Uitleggen hoe een verkeerssituatie voor voetgangers veiliger kan		
			Een verantwoorde keuze maken voor een vervoerswijze		
			De voor mij relevante borden en onderborden beschrijven en uitleggen hoe ik daarbij moet handelen		
			Veilig lopen en oversteken in complexe verkeerssituaties		
			Anticiperen op verkeer in gevaarlijke situaties		
			Veilig handelen bij de voor mij relevante borden, tekens en regels		
			Reflecteren op mijn verkeersgedrag		
			Veilige keuzes maken bij risicovol gedrag van andere verkeersdeelnemers, risicovolle situaties, (weers)omstandigheden en grote voertuigen		
			De veiligste route kiezen vermijd zoveel mogelijk verkeerssituaties die ik nog (te) moeilijk vind		
	Veiligheid in het verkeer	Je veilig gedragen als fietser	Uitleggen dat mijn fietsgedrag beïnvloed wordt door hoe ik me voel en dat dit effect heeft op mijn veiligheid en die van anderen		
			Beschrijven aan welke eisen een veilige fiets moet voldoen		
			Uitleggen welke invloed ik heb als fietser op mijn eigen veiligheid en die van medeweggebruikers		
			Verkeersborden, onderborden, verkeerstekens, -regels en -voorzieningen beschrijven en deze kennis toepassen op de fiets		
			Uitleggen hoe een verkeerssituatie voor fietsers veiliger kan worden		
			De risico's beschrijven van afleiding op de fiets		
			Uitleggen hoe veilig kan handelen in de buurt van grote voertuigen		
			Uitleggen dat het belangrijk is om mij te houden aan de afspraken voor het samen fietsen en veiligheidsafspraken toepassen bij het fietsen in een groep		
Reflecteren op mijn eigen fietsvaardigheid en gedrag en uitleggen hoe ik risico's voor mezelf en anderen zoveel mogelijk kan beperken					
Een veilige keuzes maken bij risicovol gedrag van andere verkeersdeelnemers					